Ajuntament de Barcelona

Consell Educatiu Municipal de Barcelona

CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL DE BARCELONA

Comissió de Treball Seguiment del Pla contra la Segregació Escolar i Anàlisis de Beques i Ajuts

2na Sessió Curs 2020-2021 (1 de febrer de 2021)

Assistents

Presideix: Marta Carranza, *secretària del CEMB.*

Martí Oliver, *tècnic Fundació Ferrer i Guàrdia* (modera la reunió).

Laia Garcia, *tècnica CEMB.*

Xavier Bonal, *expert convidat, Catedràtic de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona*

Mª José Cesena, *Cap de servei de l'Àrea d'Educació Inclusiva CEB.*

Manel Díaz, *Cap d'Escolarització del CEB.*

Isabel Costa, *direccions centres públics, Escola Poble-sec.*

Mª Dolors Martí, *entitats, Col·legi de Doctors i Llicenciats.*

Oriol Navarro, *titulars centres concertats, Jesuïtes El Clot.*

Oriol Solé, *CEMD Sant Gervasi - AFA Escola concertada Jesús-Maria*

Jordi Quintana, *famílies sector concertat, Sant Ramon Nonat.*

Víctor Ranera, *titulars centres concertats, Joan Pelegrí.*

Domi Viñas, *direccions centres públics, INS El Til·ler.*

Manuel Conte, *Consell Escolar del Centre de Formació* d'Adults *Francesc Layret de Ciutat Vella i membre del Consell del Districte de Ciutat Vella.*

Carolina López, *consellera d'Educació al districte de Sants-Montjuïc.*

Temes previs i finalitat de la sessió:

17:00h – 17:10h	Benvinguda.
17:10h – 17:30h	Presentació a càrrec d'una persona experta sobre distribució de l'alumnat (matricula viva, detecció i distribució de l'alumnat NESE B i C, planificació de l'oferta als centres).
17:30h – 17:50h	Presentació de les dades facilitades pel CEB en relació a la gestió de la matrícula viva i la reserva de places de cara al pròxim curs.
17:50h – 18:25h	Espai de debat sobre distribució de l'alumnat.
18:25h – 18:30h	Avaluació i tancament de la sessió.

Temes tractats:

S'inicia la sessió presentant a les tres persones convidades en aquesta comissió de treball:

- Xavier Bonal, Catedràtic de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

- Mª José Cesena, Cap de servei de l'Àrea d'Educació Inclusiva del CEB.

- Manel Díaz, Cap d'Escolarització del CEB.

Segregació Escolar a Barcelona (Xavier Bonal)

Es mostra un mapa de la ciutat de Barcelona on s'analitza la distribució de l'oferta educativa de la ciutat. Existeixen 29 zones educatives. La distribució de les escoles en radis de 500m fins a les llars de les persones ciutadanes és molt desigual. La lògica d'assignació fa que el mínim estigui garantit però el màxim de l'elecció és molt desigual.

El segon mapa que es visualitza analitza la composició escolar mitjana en un radi de 500 metres per illa de cases. Es mostra la desigualtat entre barris de la zona alta i centre + perifèries.

Distribució i composició mitjana desigual.

Al 2012, s'amplia els criteris d'elecció d'escoles:

- 3 centres públics i 3 centres concertats més propers al domicili.

- Tots els centres públics i concertats de la seva zona.

- Centres situats a menys de 500 metres encara que no siguin de la mateixa zona.

- Si s'escau, altres centres de proximitat fins arribar a 6 centres públics i 6 centres concertats.

Amb aquest sistema, el nivell de possibilitats d'elecció s'incrementa.

El següent mapa mostra com augmenta el percentatge d'alumnat matriculat en escoles de proximitat fora de l'àrea d'influència. El sistema de 2012 millora la situació.

La meitat d'alumnat matriculat en escoles de no proximitat fora de l'àrea d'influència. La situació queda mig per escoles de proximitat i l'altra meitat de no proximitat.

S'estableix un control territorial d'elecció.

A través de l'últim gràfic, es mostra la relació entre segregació escolar i segregació residencial de l'alumnat estranger, per zones educatives. La segregació escolar és molt més alta que la segregació residencial.

L'objectiu és buscar l'equilibri dins del districte. No fer canvis d'alumnat entre districtes. Reforçar l'equivalència dels centres de proximitat. Els centres educatius han de diferir en algunes coses, però han de tenir un mateix atractiu per qualsevol família de la zona.

Les zones no actuen com una frontera real. Pensar en un altre model pot possibilitar l'equivalència del sistema.

Reserva de plaça i evolució de la nova admissió (Mª José Cesena i Manel Díaz)

Estat de la matrícula continuada (no entra la matrícula d'estiu). Recorregut de 2 anys. Comparació entre els anys 2019-2020 i 2020-2021. Aquesta s'ha mantingut durant aquest temps, però la pandèmia ha tingut un gran efecte creant una davallada.

Reserva de plaça 2019-2020. Aquesta plaça es reserva per casos de vulnerabilitat i de discapacitat.

20.800 Alumnes en situació de vulnerabilitat. S'està demanant als centres educatius una actualització de les dades per poder tancar la reserva. Aquesta no distarà del curs passat.

S'inicia el debat de la sessió

- Davallada a Barcelona entorn les matriculacions continuades. Augment de matriculacions fóra de la ciutat de Barcelona. L'habitatge està sent un factor determinant. Això també implica que hi ha menys demanda de matricula continuada.

- Diferència entre els resultats de la crisi del 2008 (mobilitat i matrícula continuada constant) i la crisis actual (poca mobilitat i menys matrícula continuada).

- Un altre fenomen identificat són les migracions de l'alumnat entre països, sobretot a Europa central. Flux concentrat segons el lloc de procedència. Per contra, l'alumnat vulnerable es queda a la ciutat.

- Cal millorar la capacitat de detecció dels alumnes en situació de vulnerabilitat, tot i que s'han realitzat avanços importants en els últims anys. En aquest sentit, el futur Decret d'Admissió ha de suposar un pas endavant de cara a concretar què entenem per alumne vulnerable. Una altres aspecte que inclou el Decret es que la reserva de places es realitzarà fins a principi de curs.

- Un aspecte que influeix significativament en la segregació escolar és la sobreoferta o infraoferta de places al sistema educatiu. Actualment en trobem en un moment de davallada del número d'alumnes, la qual cosa crea una major competència entre centres educatius per mantenir grups. Per tant, si no s'ajusta l'oferta de places a la realitat demogràfica, els centres més estigmatitzats i que compten amb menys sol·licituds baixaran encara més el nombre d'alumnes per grup, i serà més fàcil que s'acabin d'emplenar amb la matricula viva.

- Es proposa donar resposta a la disminució del nombre d'alumnes mitjançant una reducció de les ràtios als centres educatius, evitant així el tancament de grups. Aquestes ràtios es podrien limitar, segons els contextos socioeconòmics i territorials, a entre 20 i 24 alumnes.

- En l'escola pública, hem de promocionar escoles competents, no competitives. La ciutadania ha de poder estar segura de que l'ensenyament que rebrà en un o altre centre serà igual, malgrat que hi hagi un altre tipus d'infants.

- S'identifica la dificultat de dinamitzar i tirar endavant un projecte educatiu quan les famílies no es troben còmodes perquè no han escollit aquell determinat centre educatiu. Cal fer un treball d'acompanyament per treballar amb aquestes famílies.

Es tanca la reunió amb l'avaluació de la sessió de treball.

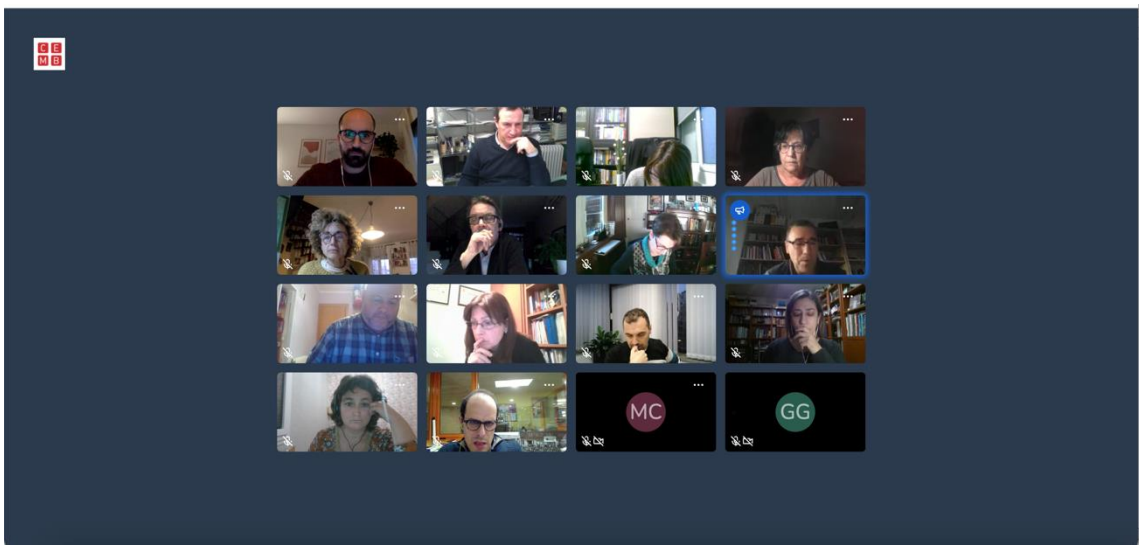

Acords:

- La presidència de la Comissió de Treball és decidirà properament a través del correu electrònic.

- En relació a la programació de l'oferta educativa ajustada com a mesura per lluitar contra la segregació escolar, elevar la proposta de fer front a la disminució del nombre d'alumnes mitjançant una reducció de les ràtios als centres educatius, evitant així el tancament de grups.
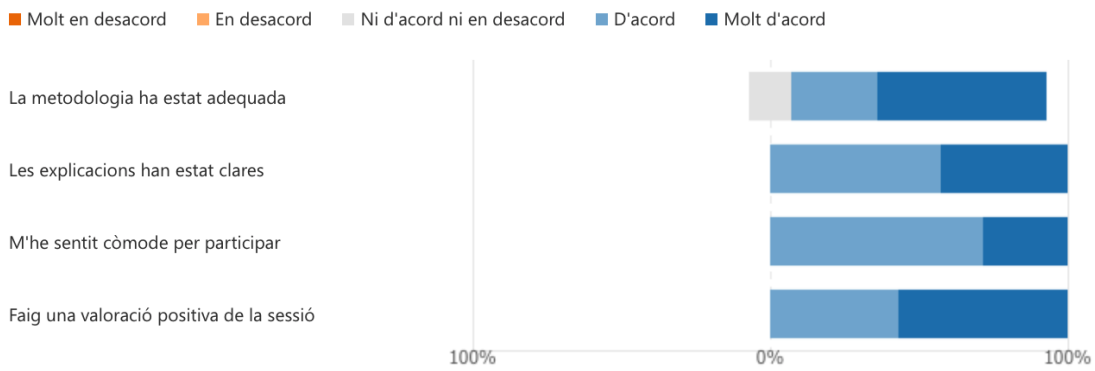
Avaluació: